Innføring av ISO 27001 i ikt.agder IKS

SIKKERHETS FESTIVALEN 29. august 2023

John A. Horve
Personvernombud

ikt.agder
Enklere hverdag

Hvem er ikt.agder ?

2002
- Arendal kommune
- Grimstad kommune
- Froland kommune
- Aust-Agder fylkeskommune

2018 (DDØ)
- Åmli kommune
- Tvedestrand kommune
- Vegårshei kommune
- Risør kommune
- Gjerstad kommune

2019
- Vennesla kommune
- Agder fylkeskommune

2022 (Setesdal)
- Iveland kommune
- Evje og Hornnes kommune
- Bygland kommune
- Valle kommune
- Bykle kommune

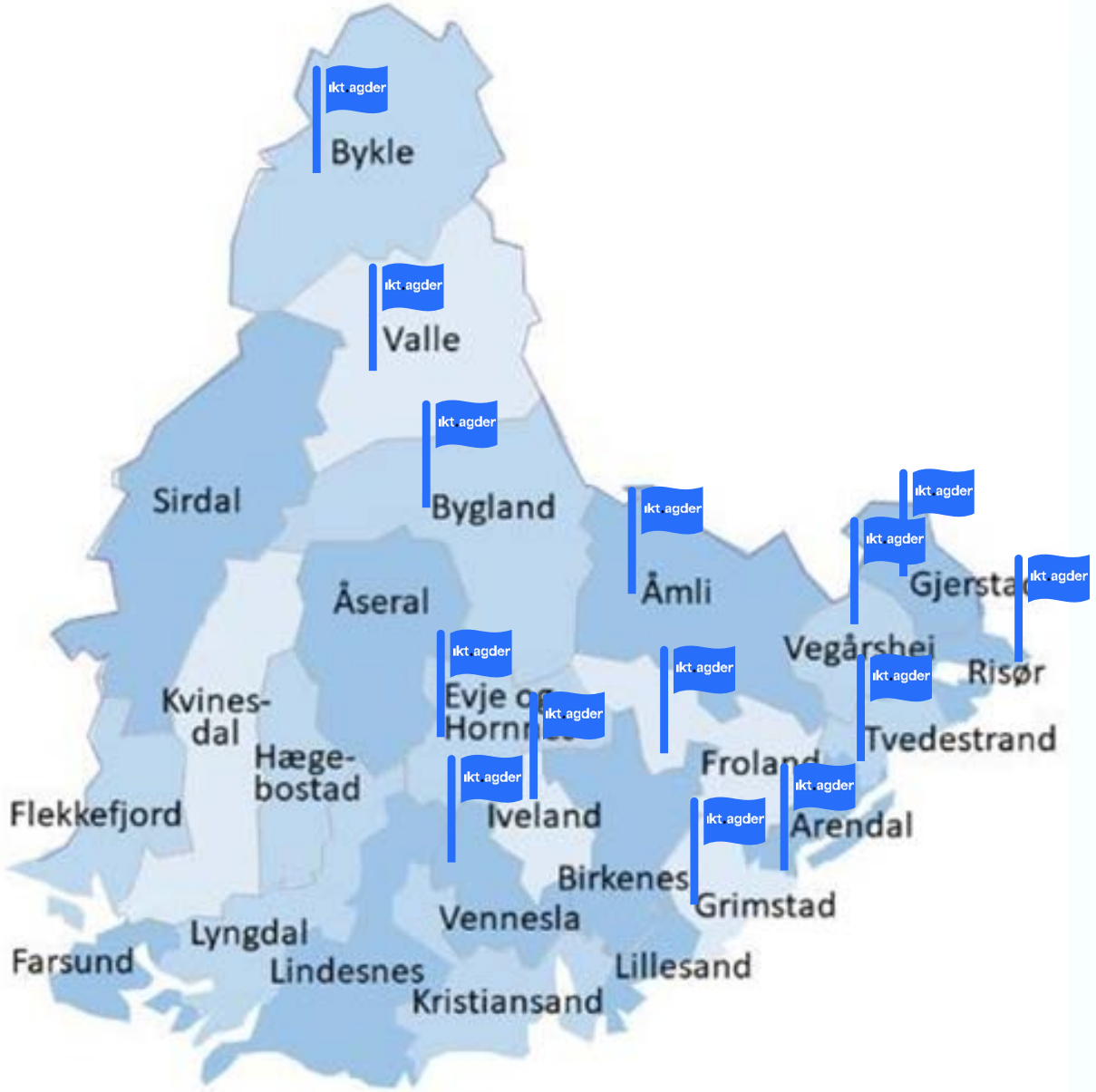

ikt.agder

Hvem er ikt.agder ?

110 ansatte fordelt på 4 kontorer som betjener:

- 14 kommuner
- 1 fylkeskommune
- 11 kunder
- 30.000 PCer
- 7.000 nettbrett
- 47.000 brukere
- 16.000 ansatte

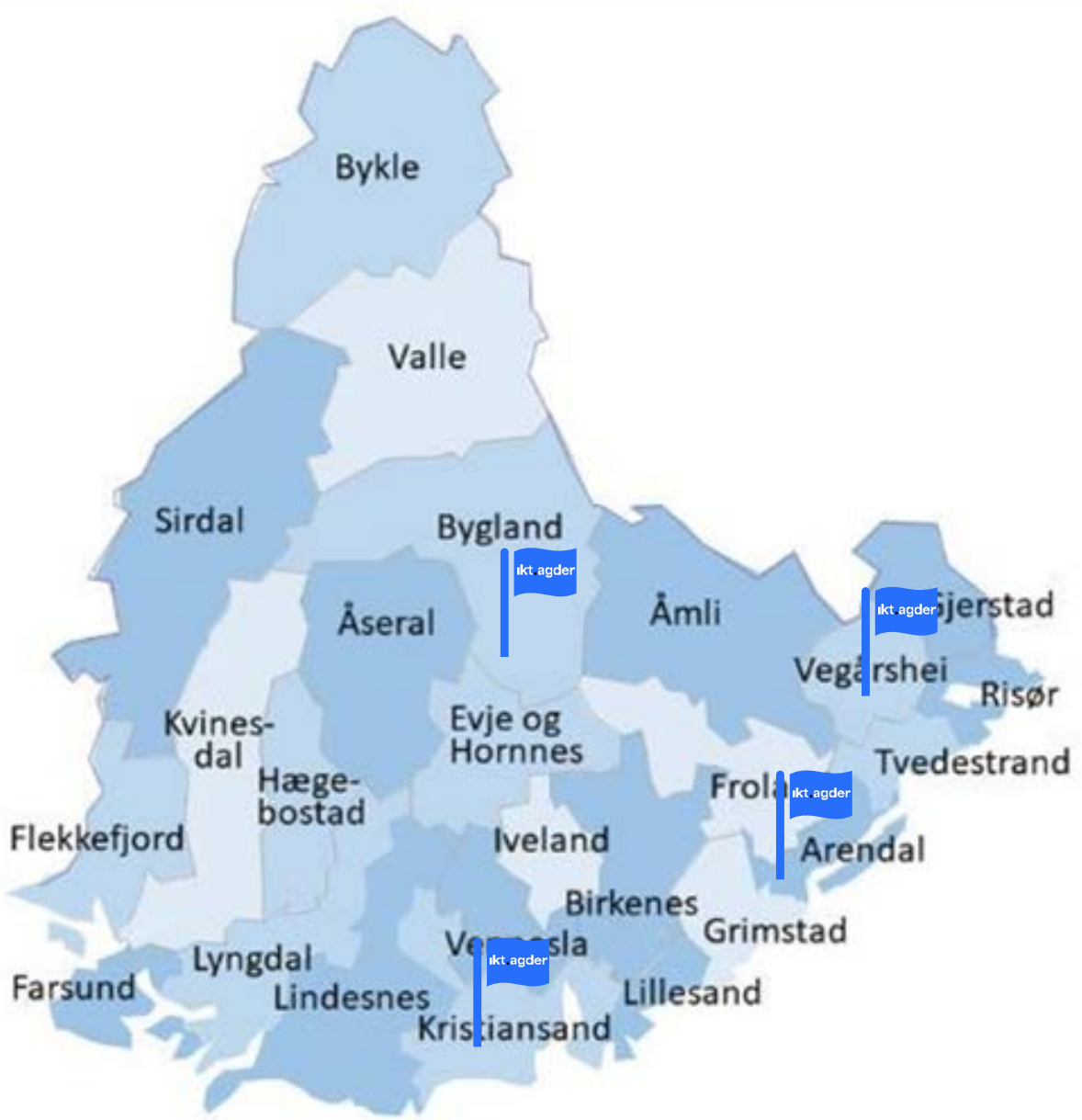

ikt.agder

Daglig leder
Rune Johansen

Virksomhetsstyring
Avdelingsleder
Tone M. Mikalsen

Innovasjon & Digitalisering
Daglig leder
Rune Johansen

Tjenesteutvikling & Samhandling
Avdelingsleder
Martin Zeiffert

Tjenesteleveranse
Avdelingsleder
Solveig Aanjesen

Tjenesteplattform
Avdelingsleder
Ronny T. Sunde

Forvaltning
Teamleder
Rune Møster

Drift/Applikasjon
Teamleder
Knut Harald Ramleth

Servicetorg
Teamleder
Anne Siri G. Boye

Enhetshåndtering
Teamleder
Karl Gunnar Ellefsen

CISO

DPO

Prosjekt
Fagleder
Rannveig Bildøy

Data & Analyse
Fagleder
Knut Fredvik

ikt.agder

§ 14. Internkontroll

Den behandlingsansvarlige skal **etablere og holde vedlike planlagte og systematiske tiltak** som er nødvendige for å oppfylle kravene i eller i medhold av denne loven, herunder sikre personopplysningenes kvalitet.

Den behandlingsansvarlige skal dokumentere tiltakene. **Dokumentasjonen skal være tilgjengelig for medarbeiderne** hos den behandlingsansvarlige og hos databehandleren. Dokumentasjonen skal også være tilgjengelig for Datatilsynet og Personvernnemnda.

Kongen kan gi forskrift med nærmere regler om internkontroll.

Krav i personvernforordningen (GDPR) fra 2016

Artikkel 24 – Den behandlingsansvarliges ansvar

1. Idet det tas hensyn til behandlingens art, omfang, formål og sammenhengen den utføres i, samt risikoene av varierende sannsynlighets- og alvorlighetsgrad for fysiske personers rettigheter og friheter, skal den behandlingsansvarlige **gjennomføre egnede tekniske og organisatoriske tiltak** for å sikre og **påvise at behandlingen utføres i samsvar med denne forordning**. Nevnte tiltak **skal gjennomgås på nytt og skal oppdateres ved behov**.

2. Dersom det står i et rimelig forhold til behandlingsaktivitetene, skal tiltakene nevnt i nr. 1 omfatte den behandlingsansvarliges iverksetting av egnede retningslinjer for vern av personopplysninger.

3. Overholdelse av godkjente atferdsnormer som nevnt i artikkel 40 eller godkjente sertifiseringsmekanismer som nevnt i artikkel 42 kan brukes som en faktor for å påvise at den behandlingsansvarliges forpliktelser overholdes.

Official Journal L 119
of the European Union
English edition Legislation Volume 59
4 May 2016
Contents
I Legislative acts
REGULATIONS
* Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) (1) ... 1
DIRECTIVES
* Directive (EU) 2016/680 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties, and on the free movement of such data, and repealing Council Framework Decision 2008/977/JHA ... 89
* Directive (EU) 2016/681 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the use of passenger name record (PNR) data for the prevention, detection, investigation and prosecution of terrorist offences and serious crime ... 132
(1) Text with EEA relevance
EN
Acts whose titles are printed in light type are those relating to day-to-day management of agricultural matters, and are generally valid for a limited period.
The titles of all other acts are printed in bold type and preceded by an asterisk.

ikt.agder

Article 25 – Standardisation

1. In order to promote the convergent implementation of Article 21(1) and (2), **Member States shall**, without imposing or discriminating in favour of the use of a particular type of technology, **encourage the use of** European and **international standards and technical specifications relevant to the security of network and information systems**.

2. ENISA, in cooperation with Member States, and, where appropriate, after consulting relevant stakeholders, shall draw up advice and guidelines regarding the technical areas to be considered in relation to paragraph 1 as well as regarding already existing standards, including national standards, which would allow for those areas to be covered

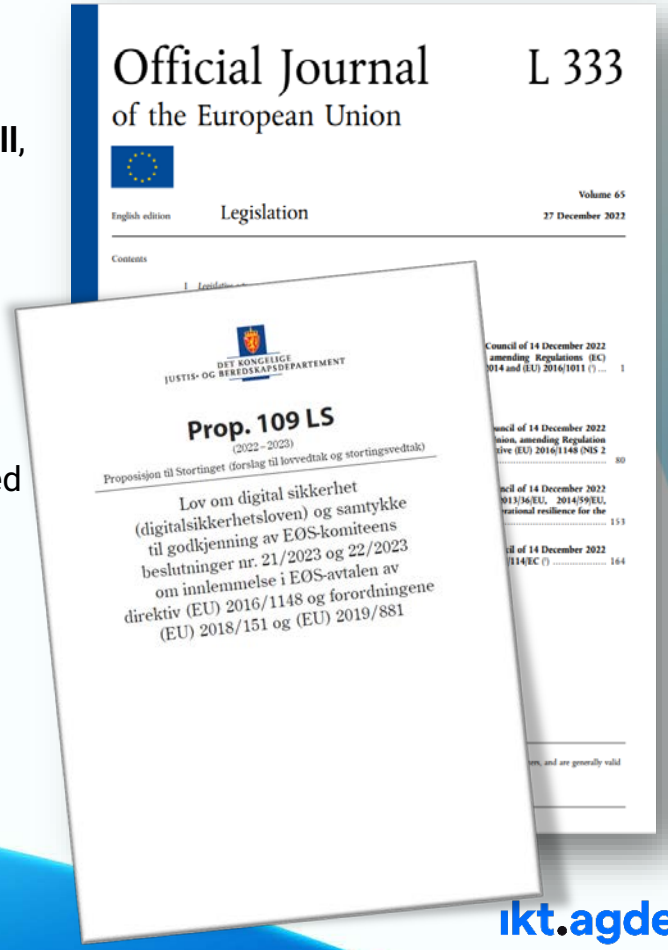

ikt.agder

2.4 Styringssystem

Alle virksomheter skal ha et styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern (internkontroll).

Med styringssystem menes formalisering av hvordan virksomheten planlegger, gjennomfører, evaluerer/kontrollerer og korrigerer etterlevelse av relevant regelverk, krav og avtaler.

…

Styringssystemet skal dokumenteres. Dokumenter angitt i styringssystemet skal holdes løpende oppdatert og arkiveres fra det tidspunktet dokumentet ble erstattet med en ny gjeldende versjon. Dette kan f.eks. være rutiner for sikkerhetsrevisjoner, risikovurderinger, driftsrutiner, avvik og hvordan de håndteres, ledelsens gjennomgang, databehandleravtaler mv.

…

§ 15.Internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet

Forvaltningsorgan som benytter elektronisk kommunikasjon skal ha beskrevet mål og strategi for informasjonssikkerhet i virksomheten (sikkerhetsmål og sikkerhetsstrategi). Disse skal danne grunnlaget for forvaltningsorganets internkontroll (styring og kontroll) på informasjonssikkerhetsområdet. Sikkerhetsstrategien og internkontrollen skal inkludere relevante krav som er fastsatt i annen lov, forskrift eller instruks.

Forvaltningsorganet skal ha en internkontroll (styring og kontroll) **på informasjonssikkerhetsområdet som baserer seg på anerkjente standarder for styringssystem for informasjonssikkerhet**. Internkontrollen bør være en integrert del av virksomhetens helhetlige styringssystem. Det organet departementet peker ut skal gi anbefalinger på området.

Omfang og innretning på internkontrollen skal være tilpasset risiko.

Representantskapet i IKT Agder IKS

ikt.agder

Representantskapet i IKT Agder IKS har 28. april 2023 vedtatt følgende Deltakerstrategi

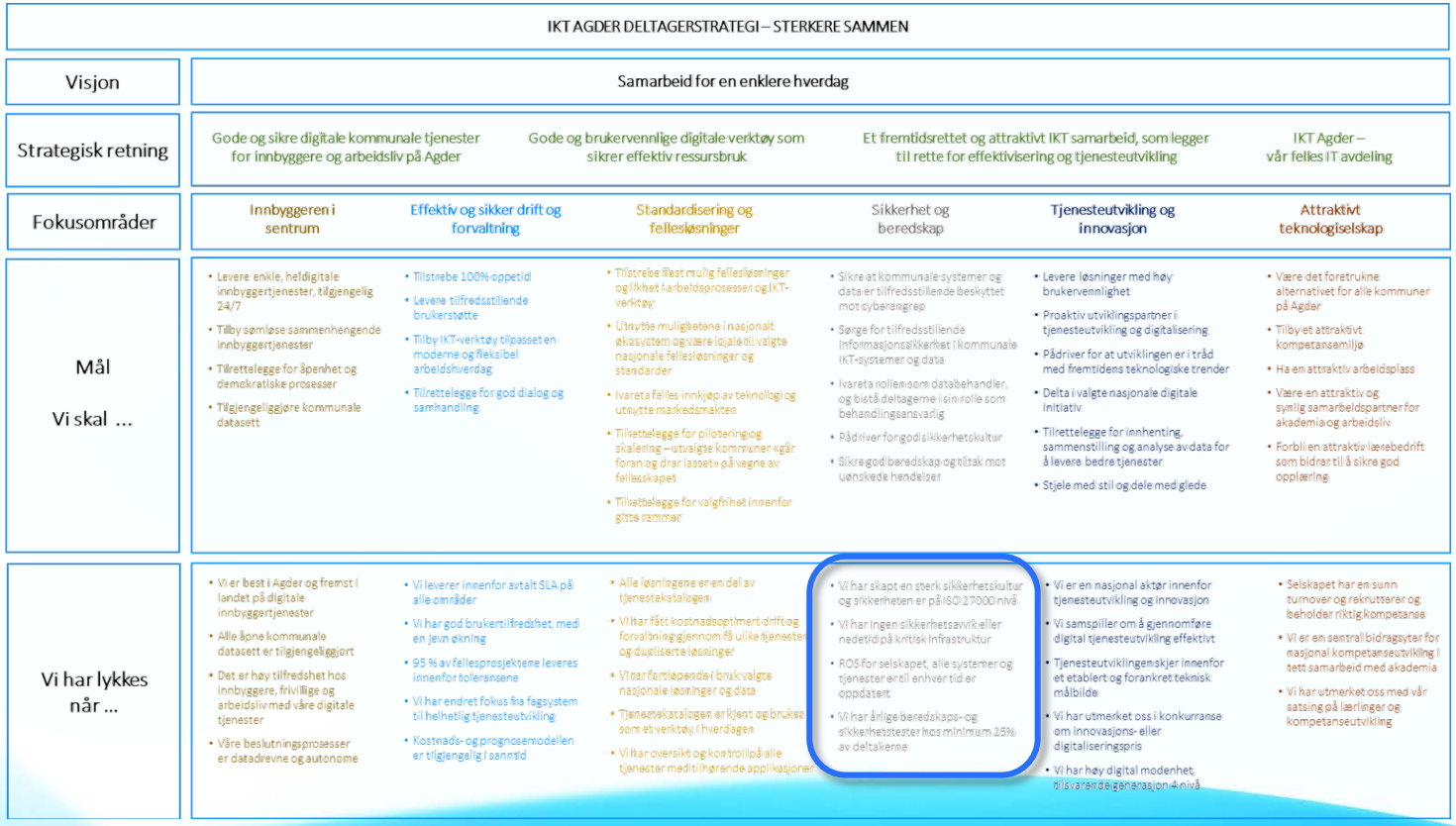

IKT AGDER DELTAGERSTRATEGI – STERKERE SAMMEN						
Visjon	Samarbeid for en enklere hverdag					
Strategisk retning	Gode og sikre digitale kommunale tjenester for innbyggere og arbeidsliv på Agder		Gode og brukervennlige digitale verktøy som sikrer effektiv ressursbruk		Et fremtidsrettet og attraktivt IKT samarbeid, som legger til rette for effektivisering og tjenesteutvikling	IKT Agder – vår felles IT avdeling
Fokusområder	Innbyggeren i sentrum	Effektiv og sikker drift og forvaltning	Standardisering og fellesløsninger	Sikkerhet og beredskap	Tjenesteutvikling og innovasjon	Attraktivt teknologiselskap
Mål Vi skal …	• Levere enkle, heldigitale innbyggertjenester, tilgjengelig 24/7 • Tilby sømløse sammenhengende innbyggertjenester • Tilrettelegge for åpenhet og demokratiske prosesser • Tilgjengeliggjøre kommunale datasett	• Tilstrebe 100%-oppetid • Levere tilfredsstillende brukerstøtte • Tilby IKT-verktøy tilpasset en moderne og fleksibel arbeidshverdag • Tilrettelegge for god dialog og samhandling	• Tilstrebe flest mulig fellesløsninger og likhet i arbeidsprosesser og IKT-verktøy • Utnytte mulighetene i nasjonalt økosystem og være lojale til valgte nasjonale fellesløsninger og standarder • Ivareta felles innkjøp av teknologi og utnytte markedsmakten • Tilrettelegge for pilotering og skalering – utvalgte kommuner «går foran og drar lasset» på vegne av fellesskapet • Tilrettelegge for valgfrihet innenfor gitte rammer	• Sikre at kommunale systemer og data er tilfredsstillende beskyttet mot cyberangrep • Sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet i kommunale IKT-systemer og data • Ivareta rollen som databehandler, og bistå deltagerne i sin rolle som behandlingsansvarlig • Pådriver for god sikkerhetskultur • Sikre god beredskap og tiltak mot uønskede hendelser	• Levere løsninger med høy brukervennlighet • Proaktiv utviklingspartner i tjenesteutvikling og digitalisering • Pådriver for at utviklingen er i tråd med fremtidens teknologiske trender • Delta i valgte nasjonale digitale initiativ • Tilrettelegge for innhenting, sammenstilling og analyse av data for å levere bedre tjenester • Stjele med stil og dele med glede	• Være det foretrukne alternativet for alle kommuner på Agder • Tilby et attraktivt kompetansemiljø • Ha en attraktiv arbeidsplass • Være en attraktiv og synlig samarbeidspartner for akademia og arbeidsliv • Forbli en attraktiv lærebedrift som bidrar til å sikre god opplæring
Vi har lykkes når …	• Vi er best i Agder og fremst i landet på digitale innbyggertjenester • Alle åpne kommunale datasett er tilgjengeliggjort • Det er høy tilfredshet hos innbyggere, frivillige og arbeidsliv med våre digitale tjenester • Våre beslutningsprosesser er datadrevne og autonome	• Vi leverer innenfor avtalt SLA på alle områder • Vi har god brukertilfredshet, med en jevn økning • 95 % av fellesprosjektene leveres innenfor toleransene • Vi har endret fokus fra fagsystem til helhetlig tjenesteutvikling • Kostnads- og prognosemodellen er tilgjengelig i sanntid	• Alle løsningene er en del av tjenestekatalogen • Vi har fått kostnadsoptimert drift og forvaltning gjennom få ulike tjenester og dupliserte løsninger • Vi har fortløpende i bruk valgte nasjonale løsninger og data • Tjenestekatalogen er kjent og brukes som et verktøy i hverdagen • Vi har oversikt og kontroll på alle tjenester med tilhørende applikasjoner	• Vi har skapt en sterk sikkerhetskultur og sikkerheten er på ISO 27000 nivå • Vi har ingen sikkerhetsavvik eller nedetid på kritisk infrastruktur • ROS for selskapet, alle systemer og tjenester er til enhver tid er oppdatert • Vi har årlige beredskaps- og sikkerhetstester hos minimum 25% av deltakerne	• Vi er en nasjonal aktør innenfor tjenesteutvikling og innovasjon • Vi samspiller om å gjennomføre digital tjenesteutvikling effektivt • Tjenesteutviklingen skjer innenfor et etablert og forankret teknisk målbilde • Vi har utmerket oss i konkurranse om innovasjons- eller digitaliseringspris • Vi har høy digital modenhet, tilsvarende digitalisering 4 nivå	• Selskapet har en sunn turnover og rekrutterer og beholder riktig kompetanse • Vi er en sentral bidragsyter for nasjonal kompetanseutvikling i tett samarbeid med akademia • Vi har utmerket oss med vår satsing på lærlinger og kompetanseutvikling

- Vi har skapt en sterk sikkerhetskultur og sikkerheten er på ISO 27000 nivå
- Vi har ingen sikkerhetsavvik eller nedetid på kritisk infrastruktur
- ROS for selskapet, alle systemer og tjenester er til enhver tid er oppdatert
- Vi har årlige beredskaps- og sikkerhetstester hos minimum 25% av deltakerne

ikt.agder

Historie

Sikkerhetshåndbok

- Styrende del
- Gjennomførende del
- Kontrollerende del
- Løpende revidering

2019
Innstilling om å etablere et mer standardisert ISMS

2020
Anskaffet Neupart som verktøy for ISMS

2021
Innstilling om prosjekt for ISMS iht ISO 27001

2022
Formell oppstart av prosjekt for ISMS

Redusere sannsynlighet for sikkerhetsbrudd
Konfidensialitet på informasjonen
Minimere risiko og konsekvenser
Konkurransefortrinn på grunn av anerkjent standard når vi skal velge leverandører
Økt tillit hos deltakere og innbyggere
En strukturert måte å håndheve samsvarskrav
Oppfyllelse av internasjonalt anerkjente krav
Systematisk oppdagelse av sårbarheter
Reduserte kostnader
Kontroll på behandlinger og IT risiko
Fordeler med
ISO
27001

ikt.agder

Dette er ISO / IEC 27001

Områder i standarden

4. Organisasjonens kontekst
5. Lederskap
6. Planlegging
7. Støtte
8. Drift
9. Prestasjonsevaluering
10. Forbedring

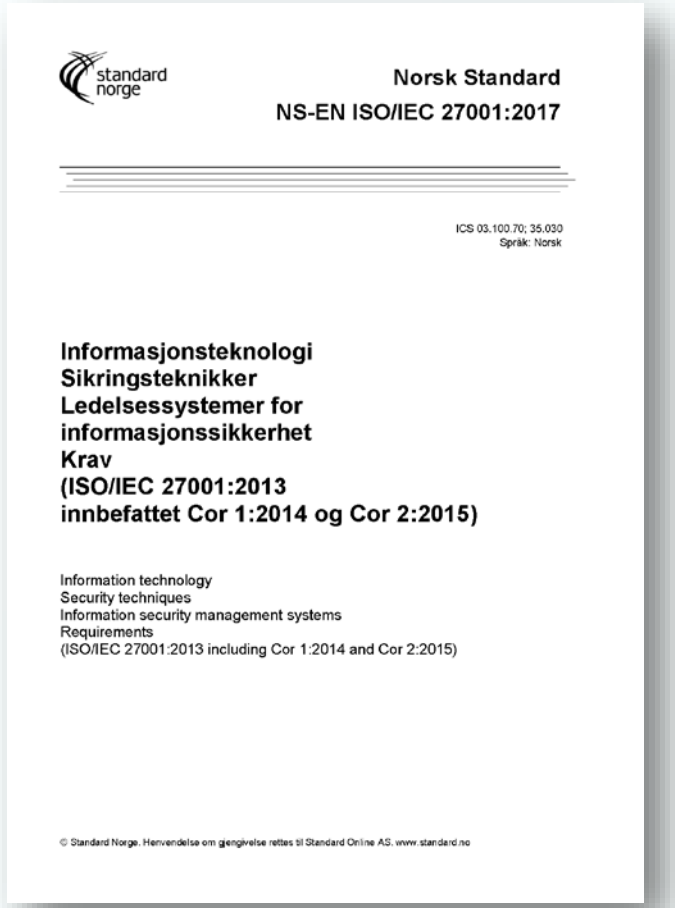
standard norge

Norsk Standard

NS-EN ISO/IEC 27001:2017

ICS 03.100.70; 35.030
Språk: Norsk

**Informasjonsteknologi
Sikringsteknikker
Ledelsessystemer for
informasjonssikkerhet
Krav
(ISO/IEC 27001:2013
innbefattet Cor 1:2014 og Cor 2:2015)**

Information technology
Security techniques
Information security management systems
Requirements
(ISO/IEC 27001:2013 including Cor 1:2014 and Cor 2:2015)

ikt.agder

1. Identifisere og kartlegge

- 1.1 Kartlegg styringsstrukturer, leveranser og understøttende systemer
- 1.2 Kartlegg enheter og programvare
- 1.3 Kartlegg brukere og behov for tilgang

2. Beskytte og opprettholde

- 2.1 Ivareta sikkerhet i anskaffelses- og utviklingsprosesser
- 2.2 Etabler en sikker IKT-arkitektur
- 2.3 Ivareta en sikker konfigurasjon
- 2.4 Beskytt virksomhetens nettverk
- 2.5 Kontroller dataflyt
- 2.6 Ha kontroll på identiteter og tilganger
- 2.7 Beskytt data i ro og i transitt
- 2.8 Beskytt e-post og nettleser
- 2.9 Etabler evne til gjenoppretting av data
- 2.10 Integrer sikkerhet i prosess for endringshåndtering

3. Oppdage

- 3.1 Oppdag og fjern kjente sårbarheter og trusler
- 3.2 Etabler sikkerhetsovervåkning
- 3.3 Analyser data fra sikkerhetsovervåkning
- 3.4 Gjennomfør inntrengingstester

4. Håndtere og gjenopprette

- 4.1 Forbered virksomheten på håndtering av hendelser
- 4.2 Vurder og klassifiser hendelser
- 4.3 Kontroller og håndter hendelser
- 4.4 Evaluer og lær av hendelser

NSMs grunnprinsipper mappet mot ISO 27002

NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet v2.0									Kobling mellom NSM GP-IKT 2.0 og ISO/IEC 27002:2013													
Nr.	Kategori	GP. ID	Grunnprinsipp	Spesifisering	Tiltak ID	Tiltaksoverskrift	Tiltaksbeskrivelse	Prioritet	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
67	Beskytte og opprettholde	2.8	Beskytt e-post og nettleser	Implementering av dette applikasjonsspesifikke prinsippet anbefales utført etter andre tiltak, se informasjon etter tabellen.	2.8.3	Bruk kun støttede e-postklienter, nettlesere og programtillegg	**Bruk kun støttede e-postklienter, nettlesere og programtillegg** («plugins») i virksomheten. Bruk kun siste versjoner med den nyeste sikkerhetsfunksjonaliteten og de siste sikkerhets-oppdateringene. Avinstaller/deaktiver nettlesere som er inkludert i operativsystemet og som ikke lenger støttes.	3	A.14.1.1													
68	Beskytte og opprettholde	2.8	Beskytt e-post og nettleser	Implementering av dette applikasjonsspesifikke prinsippet anbefales utført etter andre tiltak, se informasjon etter tabellen.	2.8.4	Tillat kun virksomhetsgodkjente programtillegg	**Tillat kun virksomhetsgodkjente programtillegg.** For mange virksomheter er nødvendige programtillegg («plugins») kun de som integrerer epostleser og nettleser mot for eksempel saks- og arkivsystemer. Tillegg som ikke er nødvendige for virksomheten kan utgjøre en sårbarhet, og bør derfor ikke tillates.	2	A.14.1.1													
69	Beskytte og opprettholde	2.9	Etabler evne til gjenoppretting av data		2.9.1	Legg en plan for regelmessig sikkerhetskopiering av alle virksomhetsdata	**Legg en plan for regelmessig sikkerhetskopiering av alle *virksomhetsdata* .** En slik plan bør som minimum beskrive: **a)** Hvilke data som skal sikkerhetskopieres. **b)** Regelmessighet på sikkerhetskopiering av ulike data, basert på verdi. **c)** Ansvar for sikkerhetskopiering av ulike data. **d)** Prosedyrer ved feilet sikkerhetskopiering. **e)** Oppbevaringsperiode for sikkerhetskopier. **f)** Logiske og fysiske krav til sikring av sikkerhetskopier. **g)** Krav til gjenopprettingstid for virksomhetens ulike systemer og data (se prinsipp 4.1 - Forbered virksomheten på håndtering av hendelser). **h)** Godkjenningsansvarlig(e) for planen.	1	A.12.3.1													
70	Beskytte og opprettholde	2.9	Etabler evne til gjenoppretting av data		2.9.2	Inkluder sikkerhetskopier av programvare	**Inkluder sikkerhetskopier av programvare** for å sikre gjenoppretting. Dette inkluderer (som minimum) **a)** sikkerhetskonfigurasjon ref. prinsipp 2.3 - Ivareta en sikker konfigurasjon og **b)** maler for virtuelle maskiner og «master-images» av operativsystemer og **c)**	3	A.12.3.1													
71	Beskytte og opprettholde	2.9	Etabler evne til gjenoppretting av data		2.9.3	Test sikkerhetskopier regelmessig	**Test sikkerhetskopier regelmessig** ved å utføre gjenopprettingstest for å verifisere at sikkerhetskopien fungerer.	2	A.12.3.1													
72	Beskytte og opprettholde	2.9	Etabler evne til gjenoppretting av data		2.9.4	Beskytt sikkerhetskopier mot tilsiktet og utilsiktet sletting, manipulering og avlesning	**Beskytt sikkerhetskopier mot tilsiktet og utilsiktet sletting, manipulering og avlesning.** **a)** Sikkerhetskopier bør være separert fra virksomhetens produksjonsmiljø. Se bl.a. prinsipp 2.1 - Ivareta sikkerhet i anskaffelses- og utviklingsprosesser. **b)** Tilgangsrettigheter til sikkerhetskopier bør begrenses til kun ansatte og systemprosesser som skal gjenopprette data. **c)** Det bør jevnlig tas offline sikkerhetskopier som ikke kan nås via virksomhetens nettverk. Dette for å hindre tilsiktet/utilsiktet sletting eller manipulering. **d)** Sikkerhetskopier bør beskyttes med kryptering når de lagres eller flyttes over nettverket. Dette inkluderer	3	A.12.3.1													
73	Beskytte og opprettholde	2.10	Integrer sikkerhet i prosess for endringshåndtering		2.10.1	Integrer sikkerhet i virksomhetens prosess for endringshåndtering	**Integrer sikkerhet i virksomhetens prosess for endringshåndtering.** Prosess for endringshåndtering bør inkludere: **a)** Vurdering av endringsforslag for å identifisere påvirkning på etablerte sikkerhetstiltak, f.eks. tiltakene som er beskrevet i alle tabellene i grunnprinsipper for IKT-sikkerhet. **b)** Krav til testing av endringer før og etter idriftsetting, se prinsipp 2.1 - Ivareta sikkerhet i anskaffelses- og utviklingsprosesser. **c)** Informasjon til og nødvendig involvering av interesseparter som blir påvirket av endringen. **d)** Dokumentering av vurderinger, anbefalinger, avgjørelser og gjennomganger/tester med relevans for	3	A.12.1.2	A.12.5.1	A.14.2.2	A.14.2.3	A.14.2.5								
74	Beskytte og opprettholde	2.10	Integrer sikkerhet i prosess for endringshåndtering		2.10.2	Involver nødvendig IKT-sikkerhetspersonell i forbindelse med endringer	**Involver nødvendig IKT-sikkerhetspersonell i forbindelse med endringer.** Det kan være i forbindelse med overordnede eller tekniske vurderinger og gjennomganger, testing, godkjenning/signering eller varsling.	2	A.12.1.2	A.14.2.2											
75	Beskytte og opprettholde	2.10	Integrer sikkerhet i prosess for endringshåndtering		2.10.3	Gjennomfør nødvendig endring, konfigurering og testing av påvirkede sikkerhetsfunksjoner	**Gjennomfør nødvendig endring, konfigurering og testing av påvirkede sikkerhetsfunksjoner** før og etter idriftsetting for å opprettholde etablert sikkerhetstilstand.	3	A.12.1.2	A.12.5.1	A.14.2.2	A.14.2.3									
76	Beskytte og opprettholde	2.10	Integrer sikkerhet i prosess for endringshåndtering		2.10.4	Integrer sikkerhet i virksomhetens prosess for hasteendringer	**Integrer sikkerhet i virksomhetens prosess for hasteendringer.** Fastsett minimumskrav til involvering av personell, sikkerhetsvurderinger, testing og dokumentasjon både før og etter idriftsetting, se 2.10.1 - 2.10.3.	3	A.12.1.2												
77	Oppdage	3.1	Oppdag og fjern kjente sårbarheter og trusler		3.1.1	Gjennomfør jevnlig sårbarhetskartlegging	**Gjennomfør jevnlig sårbarhetskartlegging** i informasjonssystemet ved hjelp av automatiserte verktøy. Kartleggingen bør dekke klienter, servere og nettverk. **a)** Prioriter funn og verifiser at oppdagede sårbarheter blir håndtert. **b)** Sørg for at verktøy benyttet til sårbarhetskartlegging jevnlig blir oppdatert med informasjon om alle relevante sikkerhetssårbarheter.	2	A.12.2.1	A.12.6.1	A.18.2.3										
78	Oppdage	3.1	Oppdag og fjern kjente sårbarheter og trusler		3.1.2	Abonner på tjenester relatert til sårbarhetsetterretning	**Abonner på tjenester relatert til sårbarhetsetterretning** for å være oppdatert på nye og kommende sårbarheter. Bruk denne informasjonen som input til verktøyene for	3	A.12.2.1	A.12.6.1											
79	Oppdage	3.1	Oppdag og fjern kjente sårbarheter og trusler		3.1.3	Benytt automatisert og sentralisert verktøy for å håndtere kjente trusler (som skadevare)	**Benytt automatisert og sentralisert verktøy for å håndtere kjente trusler (som skadevare).** **a)** Bruk antivirus/antiskadevare, fortrinnsvis en sentralisert styrt løsning, for å oppdage og blokkere kjent skadevare som blant annet utnytter sårbarheter i e-postklienter og dokumentlesere. **b)** Benytt også IDS/IPS-funksjonalitet på klienter og servere. **c)** Hendelser fra disse verktøyene bør logges, se prinsipp 3.2 - Etabler sikkerhetsovervåkning.	2	A.12.2.1	A.12.6.1											

ikt.agder

NASJONAL SIKKERHETSMYNDIGHET

Kategori	Prinsipp	Tiltak	ISO/IEC 27001 Appendix A
1 Kartlegg styringsstrukturer, leveranser og understøttende systemer			
2 Beskytte og opprettholde	2.4 Beskytt virksomhetens nettverk		
	2.5 Kontroller dataflyt	2.5.6 Beskytt spesielt kritiske tjenester med egen dataflyt	A.13.2.2 Avtaler om informasjonsoverføring — Avtaler skal omhandle sikker overføring av virksomhetsinformasjon mellom organisasjonen og eksterne parter.
		2.5.7 Ha kontroll på trafikk mellom virksomheten og samarbeidspartnere/ tjenesteleverandører	A.13.2.3 Elektronisk meldingsutveksling — Informasjon involvert i elektronisk meldingsutveksling, skal være hensiktsmessig beskyttet.
		2.5.8 Styr all trafikk (ikke bare interne tjenester) til og fra forvaltede mobile klienter via virksomhetens nett	A.15.1.1 Informasjonssikkerhets policy for leverandørforhold — Krav til informasjonssikkerhet for å redusere risikoer forbundet med leverandørtilgang til virksomhetsaktiva skal avtales med leverandøren og dokumenteres.
		2.5.9 Etabler retningslinjer for tilgangskontroll	
	2.6 Ha kontroll på identiteter og tilganger		
	2.7 Beskytt data i ro og i transitt		
3 Oppdage			
4 Håndtere og gjenopprette			

ikt.agder

Viktig med et dokumenthåndteringsverktøy

Ved å samle all dokumentasjon i ett verktøy forenkler det tilsyn og revisjon

ISO/IEC 27701
Privacy Information
Management System

ISO/IEC 27001
Information Security
Management System

PECB ISO/IEC 27001 LEAD AUDITOR

Datatilsynet

ikt.agder

Besøk hos neupart

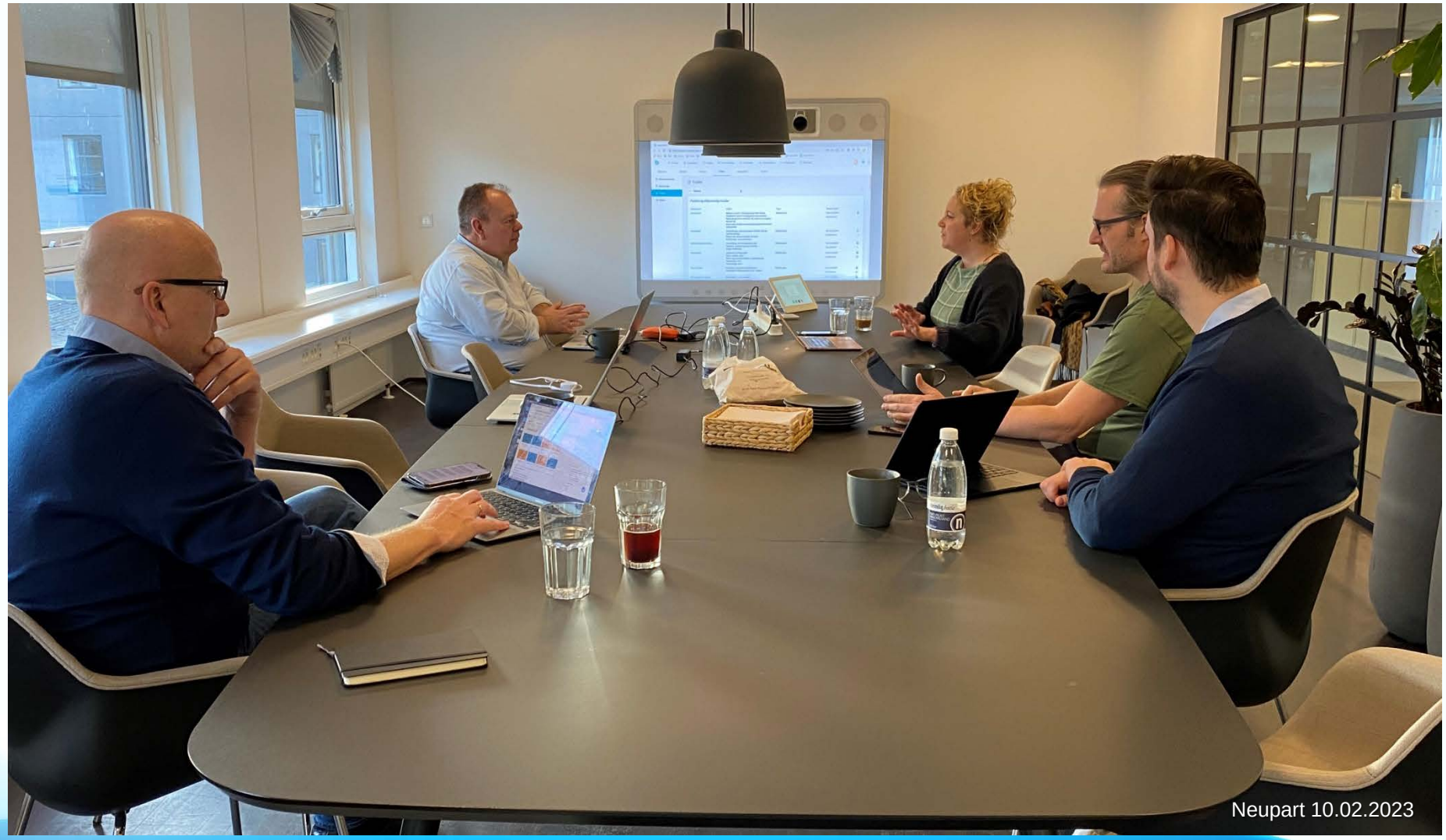

ikt.agder

Toppledelsen i selskapet – har sine egne tanker om hvordan bygge opp til en bra fest

Viktig med ledelsesforankring

ISO / IEC 27001:2022

ikt.agder

ISO / IEC 27002:2022

Nye kontroller i 2022 versjonen

5.7 Trusseletterretning

5.23 Informasjonssikkerhet for bruk av skytjenester

5.30 IKT-beredskap for forretningskontinuitet

7.4 Fysisk sikkerhetsovervåking

8.9 Konfigurasjonsadministrasjon

8.10 Informasjonssletting

8.11 Datamaskering

8.12 Forebygging av datalekkasje

8.16 Overvåkingsaktiviteter

8.23 Nettfiltrering

8.28 Sikker koding

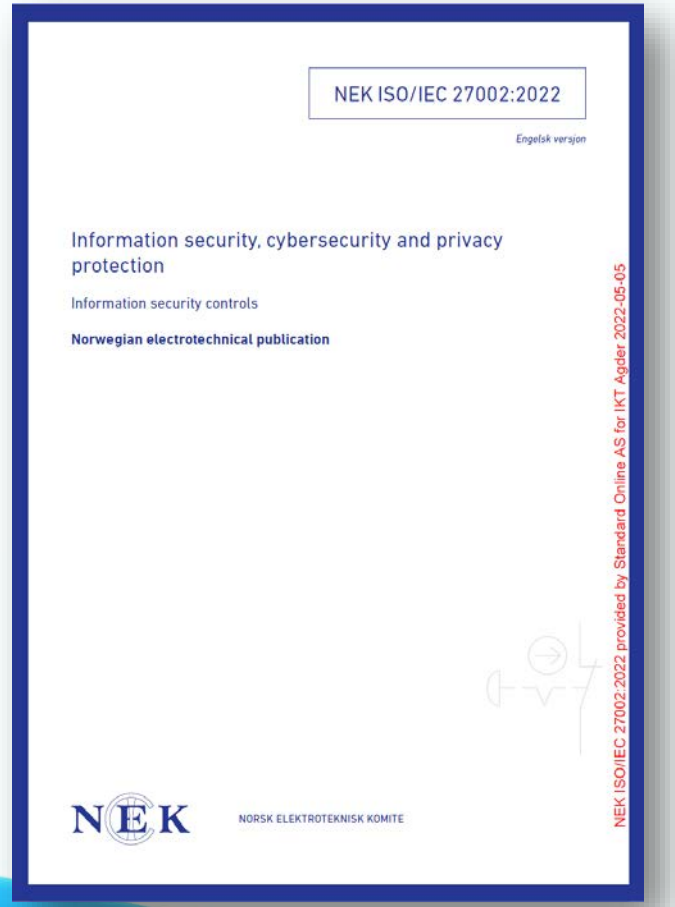

ikt.agder

ISO / IEC 27002:2022

Organisatoriske sikkerhetstiltak

- 5.1 Policyer for informasjonssikkerhet
- 5.2 Roller og ansvar for informasjonssikkerhet
- 5.3 Arbeidsdeling
- 5.4 Ledelsesansvar
- 5.5 Kontakt med myndigheter
- 5.6 Kontakt med spesielle interessegrupper
- 5.7 Trusseletterretning
- 5.8 Informasjonssikkerhet i prosjektstyring
- 5.9 Oversikt over informasjonsverdier og andre tilknyttede verdier
- 5.10 Akseptabel bruk av informasjonsverdier og tilknyttede verdier
- 5.11 Retur av verdier
- 5.12 Klassifisering av informasjon
- 5.13 Merking av informasjon
- 5.14 Informasjonsoverføring
- 5.15 Tilgangskontroll
- 5.16 Identitetshåndtering
- 5.17 Autentiseringsinformasjon
- 5.18 Tilgangsrettigheter
- 5.19 Informasjonssikkerhet i leverandørforhold
- 5.20 Håndtering av informasjonssikkerhet i leverandøravtaler
- 5.21 Håndtering av informasjonssikkerhet i IKT-leveransekjeden
- 5.22 Overvåkning, gjennomgang og endringshåndtering av leverandørtjenester
- 5.23 Informasjonssikkerhet ved bruk av skytjenester
- 5.24 Planlegging og forberedelse for håndtering av informasjonssikkerhetshendelser
- 5.25 Behandling av informasjonssikkerhetsepisoder
- 5.26 Respons på informasjonssikkerhetshendelser
- 5.27 Læring av informasjonssikkerhetshendelser
- 5.28 Innsamling av bevis
- 5.29 Informasjonssikkerhet under forstyrrelser
- 5.30 IKT-beredskap for virksomhetskontinuitet
- 5.31 Juridiske, lovfestede, regulatoriske og kontraktsmessige krav
- 5.32 Immaterielle rettigheter
- 5.33 Beskyttelse av virksomhetsdokumentasjon
- 5.34 Personvern og beskyttelse av PII
- 5.35 Uavhengig gjennomgang av informasjonssikkerhet
- 5.36 Samsvar med policyer, regler og standarder for informasjonssikkerhet
- 5.37 Dokumenterte driftsprosedyrer

ikt.agder

ISO / IEC 27002:2022

5.17 Autentiseringsinformasjon

Sikkerhetstiltak

Tildeling og administrasjon av autentiseringsinformasjon bør være underlagt en styringsproses
som inkluderer det å gi råd til personell om riktig håndtering av autentiseringsinformasjon.

Formål

Å sikre riktig entitetsautentisering og forhindre feil i autentiseringsprosesser.

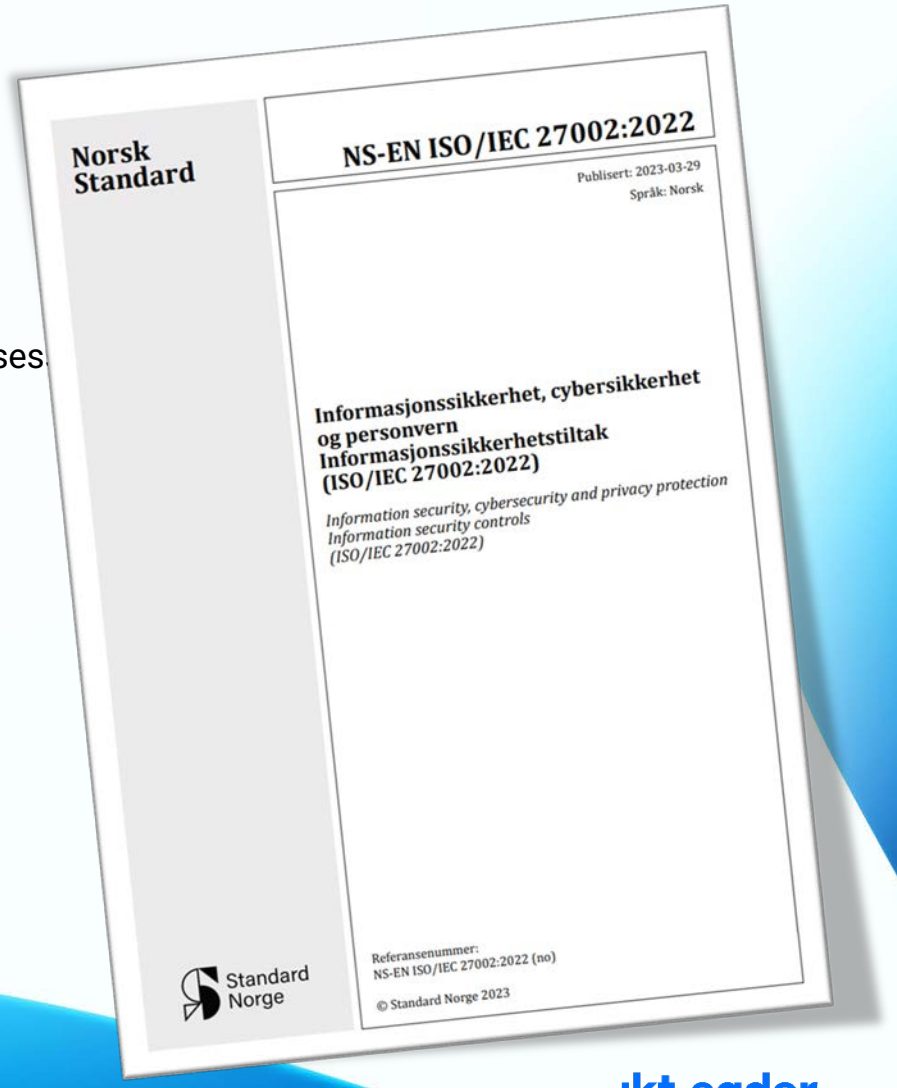

ikt.agder

ISO / IEC 27002:2022

5.17 Autentiseringsinformasjon – veiledning

Brukeransvar

Alle som har tilgang til eller bruker autentiseringsinformasjon, bør rådes til å sikre:

c) at det, når passord brukes som autentiseringsinformasjon, velges sterke passord i henhold anbefalt beste praksis, f.eks.:
   1) at passord ikke skal være basert på noe en annen person enkelt kan gjette eller utlede ved hjelp av personrelatert informasjon (f.eks. navn, telefonnumre, fødselsdatoer osv.);
   2) at passord ikke skal være basert på ordboksord eller på kombinasjoner av slike ord;
   3) at det brukes passordsetninger som er enkle å huske, som helst også bør omfatte alfanumeriske tegn og spesialtegn;
   4) at passordene har en minimumslengde;

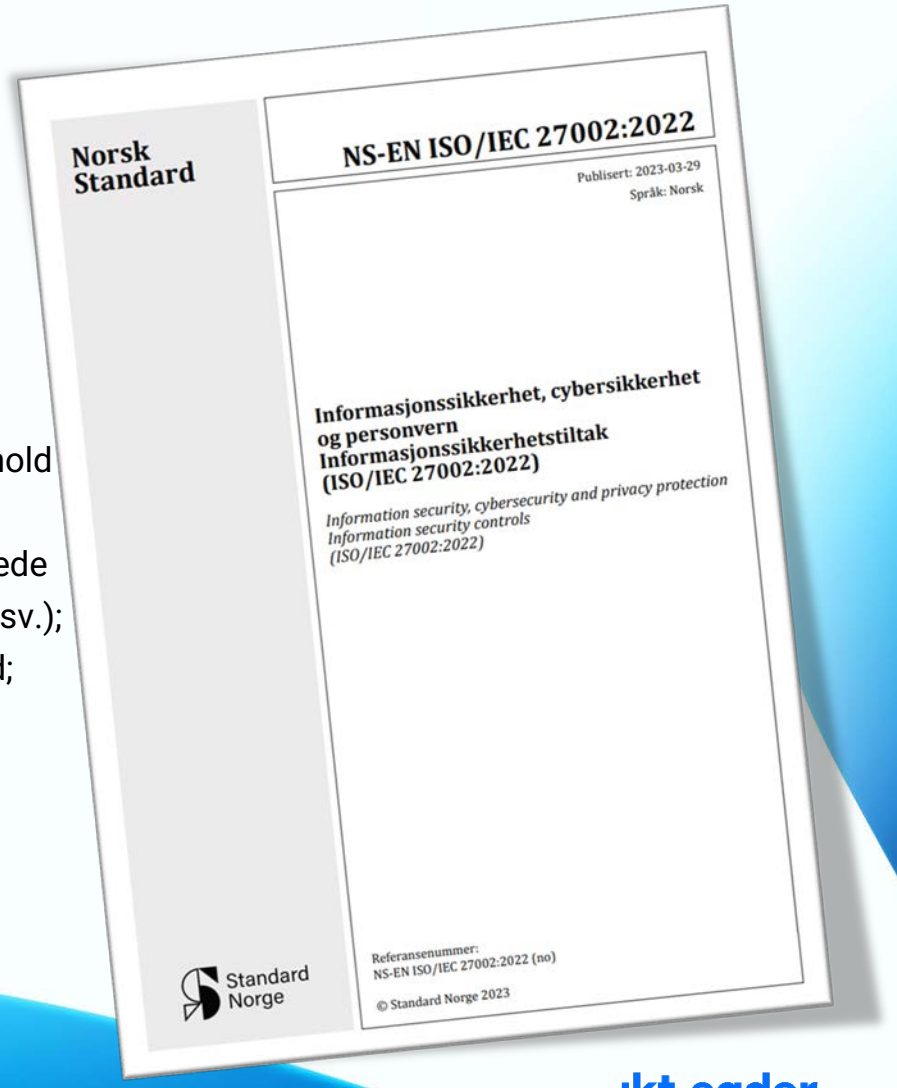

ikt.agder

Passord sin styrke

Antall tegn	Bare tall	Små bokstaver	Store og små bokstaver	Tall, små og store bokstaver	Tall, små og store bostaver og symboler
4	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart
5	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart
6	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart	1 sekund	5 sekunder
7	Umiddelbart	Umiddelbart	25 sekunder	1 minutt	6 minutter
8	Umiddelbart	5 sekunder	22 minutter	1 time	8 timer
9	Umiddelbart	2 minutter	19 timer	3 dager	3 uker
10	Umiddelbart	58 minutter	1 måned	7 måneder	5 år
11	2 sekunder	1 dag	5 år	41 år	400 år
12	25 sekunder	3 uker	300 år	2.000 år	34.000 år
13	4 minutter	1 år	16.000 år	100.000 år	2.000.000 år
14	41 minutter	51 år	800.000 år	9.000.000 år	200.000.000 år
15	6 timer	1.000 år	43.000.000 år	600.000.000 år	15.000.000.000 år
16	2 dager	34.000 år	2.000.000.000 år	37.000.000.000 år	1.000.000.000.000 år
17	4 uker	800.000 år	100.000.000.000 år	2.000.000.000.000 år	93.000.000.000.000 år
18	9 måneder	23 millioner år	6.000.000.000.000 år	100.000.000.000.000 år	7.000.000.000.000.000 år

Kilde: https://www.hivesystems.io

ikt.agder

Er det mulig å huske et langt passord?

johnlikerlangepassord

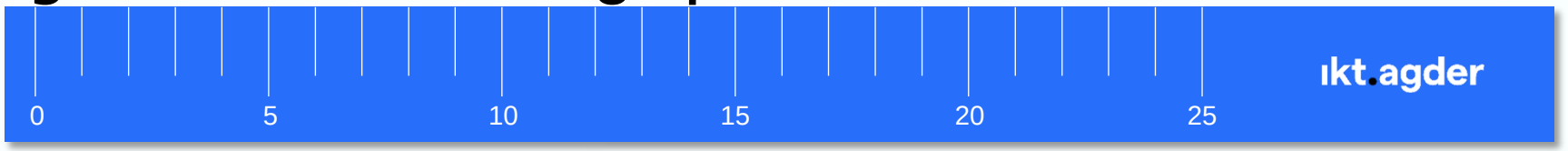

Passord sin styrke

Antall tegn	Bare tall	Små bokstaver	Store og små bokstaver	Tall, små og store bokstaver	Tall, små og store bostaver og symboler
4	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart
5	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart
6	Umiddelbart	Umiddelbart	Umiddelbart	1 sekund	5 sekunder
7	Umiddelbart	Umiddelbart	25 sekunder	1 minutt	6 minutter
8	Umiddelbart	5 sekunder	22 minutter	1 time	8 timer
9	Umiddelbart	2 minutter	19 timer	3 dager	3 uker
10	Umiddelbart	58 minutter	1 måned	7 måneder	5 år
11	2 sekunder	1 dag	5 år	41 år	400 år
12	25 sekunder	3 uker	300 år	2.000 år	34.000 år
13	4 minutter	1 år	16.000 år	100.000 år	2.000.000 år
14	41 minutter	51 år	800.000 år	9.000.000 år	200.000.000 år
15	6 timer	1.000 år	43.000.000 år	600.000.000 år	15.000.000.000 år
16	2 dager	34.000 år	2.000.000.000 år	37.000.000.000 år	1.000.000.000.000 år
17	4 uker	800.000 år	100.000.000.000 år	2.000.000.000.000 år	93.000.000.000.000 år
18	9 måneder	23 millioner år	6.000.000.000.000 år	100.000.000.000.000 år	7.000.000.000.000.000 år

ikt.agder

ISO / IEC 27002:2022

Leverandøroppfølging

Husk å følge med på leverandørens finansielle status.

KONKURS

Fædrelandsvennen

Alero-saken →

Rammet av pengekrise: – Jeg står uforskyldt i dette

Bendik Svendsen er midt i en omfattende kjevebehandling, men får ikke ut journalen sin fra kriserammede Alero. Tannlegekjeden skal nå ha løst problemet, og gir ut journaler ved klinikken i Lillesand.

Bendik Svendsen fortviler over at han ikke får ut journalen sin fra Alero. Foto: **Eivind Kristensen**

ISO / IEC 27002:2022

Personellrelaterte sikkerhetstiltak

- 6.1 Bakgrunnssjekk
- 6.2 Vilkår og betingelser for ansettelse
- 6.3 Bevisstgjøring, utdanning og opplæring i informasjonssikkerhet
- 6.4 Disiplinærprosess
- 6.5 Ansvar etter opphør eller endring av ansettelsesforhold
- 6.6 Konfidensialitets- eller taushetserklæringer
- 6.7 Fjernarbeid
- 6.8 Rapportering av informasjonssikkerhetsepisoder

ikt.agder

ISO / IEC 27002:2022

Fysiske sikkerhetstiltak

- 7.1 Fysiske sikkerhetssoner
- 7.2 Fysisk adgang
- 7.3 Sikring av kontorer, rom og fasiliteter
- 7.4 Fysisk sikkerhetsovervåkning
- 7.5 Beskyttelse mot fysiske og miljømessige trusler
- 7.6 Arbeid i sikre områder
- 7.7 Ryddig arbeidsplass og låst skjerm
- 7.8 Plassering og beskyttelse av utstyr
- 7.9 Sikring av verdier utenfor organisasjonens fysiske lokasjon
- 7.10 Lagringsmedier
- 7.11 Understøttende forsyningssystemer
- 7.12 Kablingssikkerhet
- 7.13 Vedlikehold av utstyr
- 7.14 Sikker avhending eller gjenbruk av utstyr

ISO / IEC 27002:2022

Teknologiske sikkerhetstiltak

- 8.1 Sluttbrukerenheter
- 8.2 Privilegerte tilgangsrettigheter
- 8.3 Begrensninger på informasjonstilgang
- 8.4 Tilgang til kildekode
- 8.5 Sikker autentisering
- 8.6 Kapasitetsstyring
- 8.7 Beskyttelse mot skadevare
- 8.8 Håndtering av tekniske sårbarheter
- 8.9 Konfigurasjonsstyring
- 8.10 Sletting av informasjon
- 8.11 Datamaskering
- 8.12 Forebygging av datalekkasje
- 8.13 Sikkerhetskopiering av informasjon
- 8.14 Redundans for fasiliteter for informasjonsbehandling
- 8.15 Logging
- 8.16 Overvåkningsaktiviteter
- 8.17 Klokkesynkronisering
- 8.18 Bruk av privilegerte hjelpeprogrammer
- 8.19 Installasjon av programvare i operative systemer
- 8.20 Nettverkssikkerhet
- 8.21 Sikring av nettverkstjenester
- 8.22 Segregering av nettverk
- 8.23 Nettstedfiltrering
- 8.24 Bruk av kryptografi
- 8.25 Sikkert utviklingslivsløp
- 8.26 Krav til applikasjonssikkerhet
- 8.27 Prinsipper for sikker systemarkitektur og prosjektering av sikre systemer
- 8.28 Sikker koding
- 8.29 Sikkerhetstesting i utvikling og akseptanse
- 8.30 Utkontraktert utvikling
- 8.31 Separasjon av utviklings-, test- og produksjonsmiljøer
- 8.32 Endringshåndtering
- 8.33 Testinformasjon
- 8.34 Beskyttelse av informasjonssystemer under revisjonstesting

ikt.agder

ISO / IEC 27002:2022

8.15 Logging

Sikkerhetstiltak

Logger som registrerer aktiviteter, avvik, feil og andre relevante hendelser, bør produseres, oppbevares, beskyttes og analyseres.

Formål

Å registrere hendelser, generere bevis, sikre integriteten til logginformasjon, forebygge uautorisert tilgang, identifisere informasjonssikkerhetsepisoder som kan føre til en informasjonssikkerhetshendelse, og støtte etterforskninger.

Veiledning

Generelt

Organisasjonen bør fastsette hvilke logger som skal opprettes, hvilke data som skal samles inn og logges, og hvilke loggspesifikke krav som eventuelt skal stilles for å beskytte og håndtere loggdataene.

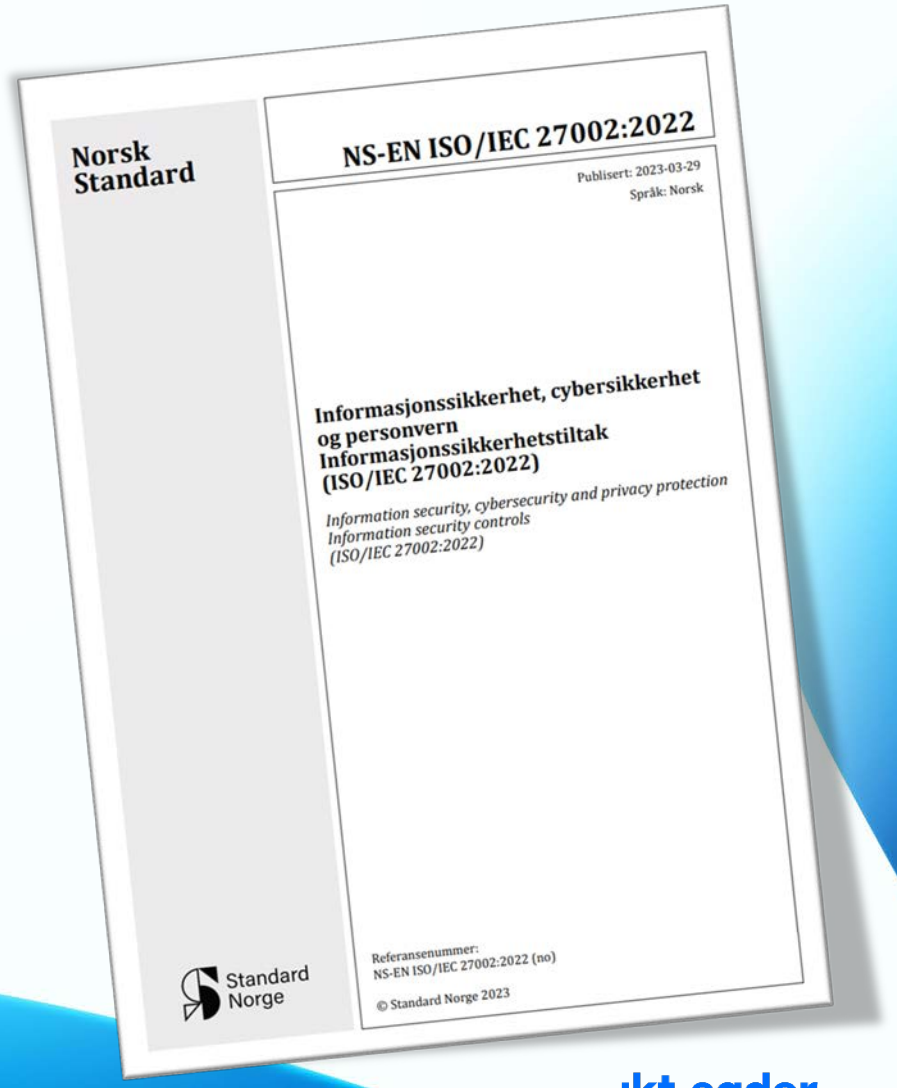

ikt.agder

Presse og nyheder

Pressefotos

Arkiv over nyheder

Nyhedsbrev

Modenhedstilsynet i 2022 viser behov for øget fokus på bl.a. sletning og konsekvensanalyse

Dato: 23-02-2023

Nyhed

Datatilsynet gennemførte i 2022 et omfattende survey-baseret tilsyn. Tilsynet omfattede 50 kommuner og alle 5 regioner. Modenhedstilsynet giver Datatilsynet et værdifuldt indblik i modenhedsniveauet, og indsigterne herfra er inddraget i planlægningen af Datatilsynets tilsyns- og vejledningsaktiviteter for 2023.

Modenhedstilsynet viser et generelt behov for øget fokus på sletning, rettighedsstyring og foranstaltninger ved fremsendelse af mails med personoplysninger. Derudover indikerer tilsynet, at arbejdet med konsekvensanalyser og test af it-beredskab bør have mere opmærksomhed i kommunerne.

Formålet med modenhedstilsyn

Modenhedstilsyn er baseret på egen-evaluering, og giver Datatilsynet et værdifuldt indblik i modenhedsniveauet hos de dataansvarlige, der indgår i undersøgelsen.

Formålet med egen-evalueringen er at give Datatilsynet blik for bestemte emneområder med behov for øget indsats (tilsyn såvel som vejledning), men også at understøtte en mere forebyggende tilgang hos de dataansvarlige. Gennem den

Tekniske tiltag

Tekniske minimumskrav
– Tekniske minimumskrav 2023

Cyberforsvar, der virker

Styring af password

DMARC

Sikring af udstyr i udlandet

Tekniske minimumskrav for statslige myndigheder 2023

De 20 tekniske minimumskrav til sikkerheden i it-løsninger for statslige myndigheder er per 29. juni 2022 blevet opdateret til en 2023-version. Kravene er ufravigelige og skal sikre et fælles højt sikkerhedsniveau i staten.

Som led i den nationale cyber- og informationssikkerhedsstrategi 2022-2024 er de tekniske minimumskrav til it-sikkerhed blevet opdateret. Alle de opdaterede krav skal være implementeret senest den 1. januar 2023.

Oversigt over minimumskravene 2023

Kravene er udtryk for udbredt *best practice* og flere følger af eksisterende vejledninger og anbefalinger på området fra Center for Cybersikkerhed, Digitaliseringsstyrelsen og Datatilsynet.

Klik på de enkelte krav nedenfor for at læse mere om formålet med kravene.

Klik her for at se alle minimumskrav 2023 i printvenlig version

Ændringslog

De tekniske minimumskrav blev første gang lanceret i 2020. Der er udarbejdet en ændringslog for de opdaterede krav, hvori ændringer per krav fremgår.

Klik her for at se ændringslog

Senest opdateret 24-03-2023

De tekniske minimumskrav for statslige myndigheder 2023

De 20 tekniske minimumskrav til it-sikkerhed for statslige myndigheder blev i juni 2022 opdateret til en 2023-version. I november 2022 er der foretaget mindre præciseringer til et af kravene samt nogle af kategorierne. Kravene er ufravigelige for statslige myndigheder og skal sikre et fælles højt sikkerhedsniveau i staten. Implementering af kravene skal ske senest d. 1. januar 2023.

Nr.	Kravformulering	Formål	Anvisninger	Skal være implementeret den:	Brug for yderligere hjælp og vejledning?
	Klienter/PC'er: Kravene til klienter/PC'er angår de stationære og bærbare computere, der administreres af myndigheden.				
1	Der skal implementeres firewall på alle klienter.	Formålet med kravet er at sikre myndighedens klienter mod utilsigtet netværksadgang. Klientbaserede firewalls reducerer risikoen for at en kompromitteret klient kan bruges til at kompromittere andre klienter.	Kravet er opfyldt, hvis 1) der er implementeret firewall på alle klienter hos myndigheden og 2) myndigheden aktivt har forholdt sig til nødvendig indgående og udgående trafik på klienten og 3) firewallpolitikken/konfigureringen kun tillader det, der er identificeret som nødvendigt jf. punkt 2.	1. januar 2023	
2	Klienter skal benytte Always On VPN fra eksterne netværk.	Formålet med kravet er at modvirke man-in-the-middle angreb og sikre, at klientens trafik er omfattet af myndighedens øvrige sikkerhedstiltag. Ved brug af Always On VPN sikres det, at al internettrafik ledes gennem myndighedens egen it-infrastruktur.	Kravet er opfyldt, hvis 1) der anvendes Always On VPN, når klienten er koblet på netværk uden for myndighedens egen it-infrastruktur og 2) Always On VPN forbindes til myndighedens egen it-infrastruktur, således at al internettrafik går via myndigheden. Tidsbegrænset lokal netværksadgang kan tillades for at kunne anvende login-portaler på fremmed WiFi.	1. januar 2023	Læs mere i vejledningen "*Cybersikkerhed på rejsen*"
3	Klienters harddiske skal krypteres.	Formålet med kravet er at undgå kompromittering af data i forbindelse med tab eller tyveri af en klient. Fuld diskkryptering af det lokale faste lager på klienten reducerer risikoen for brud på fortroligheden af data.	Kravet er opfyldt, hvis der er aktiveret fuld diskkryptering af det lokale faste lager på alle klienter i myndigheden, typisk vha. indbygget funktionalitet i operativsystemet.	1. januar 2023	Læs mere i vejledningen "*Cybersikkerhed på rejsen*"
4	Der skal implementeres endpoint-beskyttelse på alle klienter.	Formålet med kravet er at opdage og forhindre, at vira og malware mv. afvikles på klienten.	Kravet er opfyldt, hvis der er installeret endpoint-beskyttelse med automatisk opdatering på alle klienter hos myndigheden.	1. januar 2023	Læs mere i vejledningen "*Reducer risikoen for ransomware*"
5	Klienters OS og applikationer på klienten skal holdes sikkerhedsopdateret	Formålet med kravet er at lukke kendte sårbarheder på klienterne.	Kravet er opfyldt, hvis 1) det anvendte operativsystem og applikationerne på klienten er under aktiv support (dvs. der udgives sikkerhedsopdateringer fra producenten) og 2) der er indført tekniske og/eller organisatoriske foranstaltninger, der sikrer at ikke-kritiske systemer opdateres inden for 30 dage, og at kritiske systemer opdateres hurtigst	1. januar 2023	Læs mere i vejledningen "*Cyberforsvar der virker*"
	Logning: Kravene til logning angår alle systemer og tjenester på netværksservere.				
14	Krav om logning, log på alle systemer og tjenester på netværksservere[2]	Formålet med kravet er sikre de bedste forudsætninger for opdagelse af og efterforskning af sikkerhedshændelser. Logningen skal ikke implementeres med formål om at monitorere brugeradfærd.	Kravet er opfyldt, hvis der er implementeret logning på infrastrukturkomponenter i overensstemmelse med CFCS-vejledningen "*Logning – en del af et godt cyberforsvar*".	1. januar 2023	Læs mere i vejledningen "*Logning – en del af et godt cyberforsvar*"

De tekniske minimumskrav for statslige myndigheder 2023

De 20 tekniske minimumskrav til it-sikkerhed for statslige myndigheder blev i juni 2022 opdateret til en 2023-version. I november 2022 er der foretaget mindre præciseringer til et af kravene samt nogle af kategorierne. Kravene er ufravigelige for statslige myndigheder og skal sikre et fælles højt sikkerhedsniveau i staten. Implementering af kravene skal ske senest d. 1. januar 2023.

Nr.	Kravformulering			Brug for yderligere hjælp og vejledning?
	Klienter/PC'er: Kr		kal være mplemen- eret den:	
1	Der skal implementer klienter.			
2	Klienter skal benytte Always On VPN fra			
3	Klienters harddiske s			
4	Der skal implementer skyttelse på alle klien			
5	Klienters OS og appl ten skal holdes sikker			
	Logning: Kravene til logning angår alle systemer og tjenester på netværksservere.			
14	Krav om logning, log på alle systemer og tjenester på netværksservere[2]	Formålet med kravet er sikre de bedste forudsætninger for opdagelse af og efterforskning af sikkerhedshændelser. Logningen skal ikke implementeres med formål om at monitorere brugeradfærd.	Kravet er opfyldt, hvis der er implementeret logni overensstemmelse med CFCS-vejledningen "*Logni*	dnin- *n del af* "

Lagring af logs

Et cyberangreb opdages ikke altid, mens det står på. Derfor skal logs gemmes.

Der kan ofte gå uger og måneder fra et angreb sker, til det bliver opdaget. Derfor skal organisationen tage stilling til, hvor længe de enkelte logs skal opbevares. Beslutningen om, hvor længe logs skal opbevares, må tages på baggrund af den enkelte organisations risikovurdering og hensyntagen til regulering på området, der i nogle tilfælde også regulerer, hvor længe logs må opbevares, inden de slettes. Dette bør beskrives i log-politikken. Logs bør opbevares minimum 13 måneder, medmindre der er lovgivning, der kræver noget andet.

Under lagring skal organisationen sikre sig, at der er etableret de rette sikkerheds-foranstaltninger til at beskytte loggenes integritet, fortrolighed og tilgængelighed. Det betyder for det meste, at de skal beskyttes som organisationens øvrige sensitive informationer, og at der ikke må være adgang for uvedkommende. Det bør sikres, at ingen medarbejdere har mulighed for at manipulere med loggen, uden at det kan opdages.

I forhold til lagring af logs skal organisationen også tage stilling til, hvordan de skal sikkerhedskopieres. Det anbefales, at der sikkerhedskopieres efter samme procedure som for andre sensitive informationer efter organisationens politik på området.

ikt.agder

DE TEKNISKE MINIMUMSKRAV FOR STATSLIGE MYNDIGHEDER 2024

Andre som fortjener ros

KiNS styringssystem

Information Security Management System. Foto/illustrasjon: Shutterstock

KiNS har på i samarbeid med Sandefjord, Horten og Ringerike kommune initiert et prosjekt for å styrke arbeidet med styringssystem for informasjonssikkerhet i kommunesektoren.

Utgangspunktet er at kommuner og fylkeskommuner skal ha et styringssystem for informasjonssikkerhet som baserer seg på ISO 27001. Et slikt styringssystem gir mange fordeler for en kommune:

- Etterlevelse av lovverket
- Styrket informasjonssikkerhet (reduserer risikoen for sikkerhetsbrudd)
- Økt tillit (kommunen tar informasjonssikkerhet på alvor)
- Effektivisering (standardiserte prosesser)
- Kontinuerlig forbedring (forbedret informasjonssikkerhet over tid)

Styrende

Felles for disse dokumentene er at de definerer retning på informasjonssikkerhetsarbeidet.

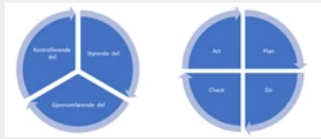

Gjennomførende

Disse dokumentene beskriver hvordan kommunen skal implementere og opprettholde styringssystemet for informasjonssikkerhet.

Kontrollerende

Disse dokumentene beskriver hvordan kommunen skal evaluere og overvåke effektiviteten av styringssystemet for informasjonssikkerhet.

ikt.agder

Er det lov å være litt frustrert over Standard Norge ?

Standard Norge

ikt.agder

Februar 2022

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
5	31	1	2	3	4	5	6
6	7	8	9	10	11	12	13
7	14	15	16	17	18	19	20
8	21	22	23	24	25	26	27
9	28	1	2	3	4	5	6

ISO/IEC 27002:2022
15.02.2022

ikt.agder

Oktober 2022

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
39	26	27	28	29	30	1	2
40	3	4	5	6	7	8	9
41	10	11	12	13	14	15	16
42	17	18	19	20	21	22	23
43	24	ISO 25	26	27	28	29	30
44	31	1	2	3	4	5	6

ISO/IEC 27001:2022
25.10.2022

ikt.agder

Mars 2023

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
9	27	28	1	2	3	4	5
10	6	7	8	9	10	11	12
11	13	14	15	16	17	18	19
12	20	21	22	23	24	25	26
13	27	28	29	30	31	1	2

ISO/IEC 27002:2022
29.03.2023

ikt.agder

Juni 2023

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
22	29	30	31	1	2	3	4
23	5	6	7	8	9	10	11
24	12	13	14	15	16	17	18
25	19	20	21	22	23	24	25
26	26	27	28	29	30	1	2

ISO/IEC 27001:2022
22.06.2023

ikt.agder

August 2023

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
31	31	1	2	3	4	5	6
32	7	8	9	10	11	12	13
33	14	15	16	17	18	19	20
34	21	22	23	24	25	26	27
35	SIKKERHETS FESTIVALEN 28	SIKKERHETS FESTIVALEN 29	SIKKERHETS FESTIVALEN 30	31	1	2	3

ikt.agder

Hva er den største utfordringen?

ikt.agder

Arbeid med ISO/IEC 27001 involverer hele virksomheten

ikt.agder

Hvordan spise en elefant

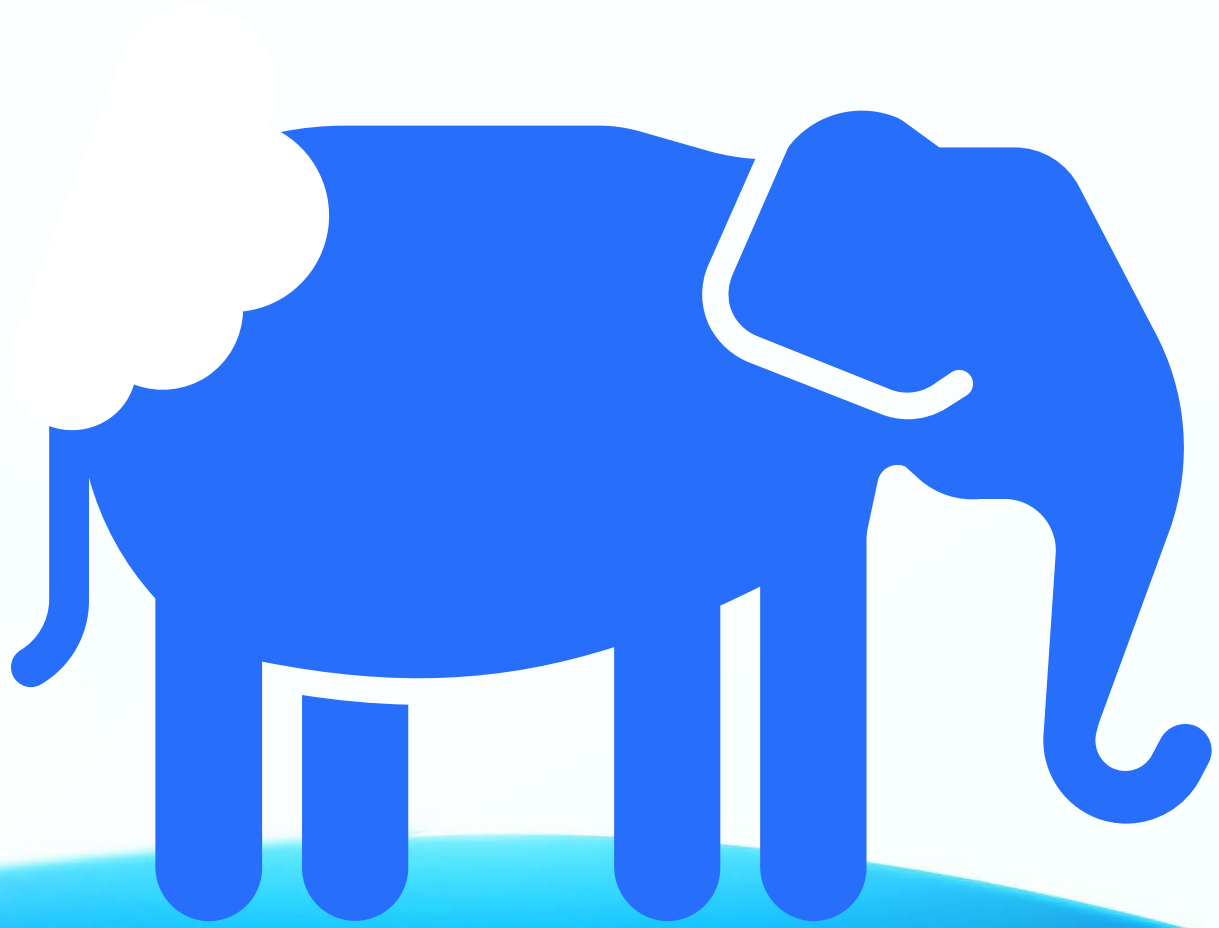

ikt.agder

Takk for oppmerksomheten

john.a.horve@ikt-agder.no

ikt.agder